Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на труда и социалната политика	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Наредбата за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя.
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: **01.01.2024 г. – 30.06.2024 г.**
Лице за контакт: **Калина Петкова**	**Телефон и ел. поща:** **02/8119 539** **Kalina.Petkova@mlsp.government.bg**

1. Проблем/проблеми за решаване:

Проблем 1 „В рамките на административните производства за отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя се изисква предоставяне на документи, които могат да се събират по служебен ред“.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности

В Наредбата за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя (Наредбата) е регламентирана процедурата за отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя. С нея са регламентирани документите, които следва да се събират в рамките на административното производство във връзка с отпускане на гарантирани вземания. За някои от регламентираните в нормативния акт изисквания за предоставяне на документи е възможно извършването на проверка и приобщаването на доказателства към административната преписка по служебен ред.

В чл. 5, ал. 1 от Наредбата е предвидено задължение към констативния протокол за извършена проверка от контролните органи на НОИ да се прилага копие от съдебното решение за откриване на производството по несъстоятелност. Подобно задължение няма основание, доколкото вписването на съдебните решения се извършва в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, които са публични.

Регламентирано е и задължението работникът или служителят към заявлението-декларация за отпускане на гарантирано вземане да прилага справка за размера на начислените, но неизплатени трудови възнаграждения и парични обезщетения и експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК за намалена работоспособност 50 и над 50 на сто. Доказателствата за тези обстоятелства могат да се набавят по служебен ред, доколкото справката за начислените, но неизплатени трудови възнаграждения и парични обезщетения се предоставя от работодателя при откриване на производството, а информация за лицата с издадени експертни решения на ТЕЛК/НЕЛК за намалена работоспособност 50 и над 50 на сто се съдържа в регистър, поддържан на основание чл. 108а, ал. 1 от Закона за здравето, до който НОИ има право на достъп.

В чл. 16, ал. 1 от Наредбата е регламентирано задължение за предоставяне на удостоверение за наследници при подаване на заявление за изплащане на неполучени гарантирани вземания поради смърт на правоимащото лице, но данни за това могат да се изискват по служебен път от НОИ от общината (кметството);

В тази връзка предвидените към момента изисквания за представяне на документи не са в съответствие с установените принципи за служебно начало и служебно събиране на доказателствата, предвидени в чл. 9, ал. 2 и чл. 36, ал. 4 от Административнопроцесуалния кодекс и с измененията в чл. 4, ал. 6 от Закона за електронното управление (ЗЕУ), който регламентира, че с подзаконов нормативен акт не може да бъде въвеждано задължение за доказване на факти и обстоятелства за лица или обекти, вписани в регистър, на които е предоставен идентификатор. Посочените изменения в ЗЕУ влизат в сила на 31.03.2024 г., поради което от тази дата следва да се извършат промени и в Наредбата, за да не се изисква от гражданите да предоставят удостоверителни документи за доказване пред административен орган на факти и обстоятелства, които са налични в регистри.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности. Документите, които следва да се изискват в рамките на административното производство, свързано с отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя са изрично регламентирани в Наредбата, поради което няма възможност проблемът да се реши единствено чрез промяна на организацията на работата.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

С влезлите в сила изменения в ЗЕУ отпада възможността административните органи да изискват от лицата представянето на удостоверителни документи, когато съответните данни са налични в регистър и могат да бъдат набавени по служебен път. С тези изменения изрично се установява задължението нормативните актове да не въвеждат задължения за доказване на тези факти. Същевременно в Наредбата изрично са регламентирани документите, които следва да се прилагат от лицата, участващи в административните производства, като не се предоставя възможност за преценка относно служебното им събиране. В този смисъл подзаконовият нормативен акт противоречи на акт от по-висока степен.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

С оглед осигуряването на единна и непротиворечива практика и съответствие на подзаконовия нормативен акт (Наредбата) с нормативен акт от по-висока степен - Административнопроцесуалния кодекс и Закона за електронното управление, е необходимо да бъдат извършени промени в наредбата.

Актът не засяга прилагането на актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

Цел 1 „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на Наредбата с нормативен акт от по-висока степен – Административнопроцесуалния кодекс и Закона за електронното управление“.

Цел 2 „Гарантиране на ефективността и бързината в административните производства чрез утвърждаване на принципите на служебното начало и служебното събиране на доказателства“.

Цел 3 „Намаляване на административната тежест при подаване на заявления от лицата, които имат право да получат гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя“.

3. Заинтересовани страни:

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху

които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

1. Работници и служители с право на гарантирано вземане при несъстоятелност на работодателя – през 2023 г. е отпуснато гарантирано вземане на 1005 лица.

2. Длъжностни лица от Националния осигурителен институт.

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1 „В рамките на административните производства за отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя се изисква предоставяне на документи, които могат да се събират по служебен ред“

Вариант 1: - „Без действие“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При този вариант на действие ще продължат да се прилагат действащите в момента разпоредби от Наредбата. Ще се изисква представянето на копия от съдебно решение за откриване на производството по несъстоятелност и на експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК за намалена работоспособност 50 и над 50 на сто, обстоятелствата за които са вписани в регистри. Това създава правна несигурност поради несъответствието на тези изисквания с изричната разпоредба на ЗЕУ, която забранява изискването на такива документи. Също така ще е необходимо заявителите да предоставят справка за размера на начислените, но неизплатени трудови възнаграждения и парични обезщетения, както и удостоверения за наследници, доказателства за което могат да се изискват по служебен ред от НОИ.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Непредприемането на действия за нормативна промяна за решаването на този проблем няма положителни икономически, социални, екологични и други въздействия.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие няма да се постигне съответствие между подзаконовия нормативен акт - Наредбата с принципите в АПК и изискванията на ЗЕУ в качествата им на актове от по-висока степен. Ще се запази административната тежест за правоимащите лица, свързана с представянето на документи, които доказват обстоятелства, вписани в регистър или които могат да се изискват по служебен ред.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма специфични такива.

Административна тежест:

- **Работници и служители с право на гарантирано вземане при несъстоятелност на работодателя** – ще са задължени да представят съответните документи към заявленията – декларации за отпускане на гарантирано вземане, като за тях ще се запази административната тежест.

- **За длъжностните лица от Националния осигурителен институт** не са налице промени по отношение на административната тежест.

Вариант 2: „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя“:

2.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:

При вариант на действие 2 ще се постигне пълно съответствие на процедурата за отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя с принципите в АПК за служебно начало и служебно събиране на доказателства и с изискванията на ЗЕУ. Ще се намали административната тежест за правоимащите лица, които няма да имат задължения да се снабдяват и представят документи, които могат да се изискват по служебен ред.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- **Работници и служители с право на гарантирано вземане при несъстоятелност на работодателя -** ще се намали административната тежест, като се премахнат изисквания за представяне на документи и доказателства, които могат да се събират по служебен ред.

- **За длъжностните лица от Националния осигурителен институт:**

- оптимизиране на процесите, свързани с обработване на заявленията за отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя;

- утвърждаване на Националния осигурителен институт като институция, ползваща електронни услуги в полза на гражданите.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се идентифицират негативни икономически, социални или екологични въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

2.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Няма специфични такива.

Административна тежест:

- За наследниците на починали безработни лица с право на парично обезщетение за безработица - ще се намали административната тежест и ще се ускори процедурата по отпускане на гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя.

- За длъжностните лица от Националния осигурителен институт не са налице промени по отношение на административната тежест.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: „В рамките на административните производства за отпускане на гарантирани вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя се изисква предоставяне на документи, които могат да се събират по служебен ред“.

		Вариант „Без действие“	Вариант 2 „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя“
Ефективност	**Цел 1** „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на Наредбата с нормативен акт от по-висока степен – Административнопроцесуалния кодекс и Закона за електронното управление“	ниска	висока
Ефикасност	**Цел 1** „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на Наредбата с нормативен акт от по-висока степен – Административнопроцесуалния кодекс и Закона за електронното управление“	ниска	висока
Съгласуваност	**Цел 1** „Осигуряване на съответствие на разпоредбите на Наредбата с нормативен акт от по-висока степен – Административнопроцесуалния кодекс и Закона за електронното управление“	ниска	висока
Ефективност	**Цел 2** „Гарантиране на ефективността и бързината в административните производства чрез утвърждаване на принципите на служебното начало и служебното събиране на доказателства“	ниска	висока
Ефикасност	**Цел 2** „Гарантиране на ефективността и бързината в административните производства чрез утвърждаване на принципите на служебното начало и служебното събиране на доказателства“	ниска	висока
Съгласуваност	**Цел 2** „Гарантиране на ефективността и бързината в административните производства чрез утвърждаване на принципите на служебното начало и служебното събиране на доказателства“	ниска	висока

Ефективност	**Цел 3** „Намаляване на административната тежест при подаване на заявления от лицата, които имат право да получат гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя“	ниска	висока
Ефикасност	**Цел 3** „Намаляване на административната тежест при подаване на заявления от лицата, които имат право да получат гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя“	ниска	висока
Съгласуваност	**Цел 3** „Намаляване на административната тежест при подаване на заявления от лицата, които имат право да получат гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя“	ниска	висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя“.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

◉ Ще се намали

○ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

Ще се намали административната тежест за правоимащите лица, които няма да имат задължения да се снабдяват и представят документи, които могат да се изискват по служебен ред в рамките на административното производство.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на вариант 2 „Приемане на Постановление за изменение на Наредбата за реда и начина за информиране на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя“.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на нормативен акт ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика с 30-дневен срок за обсъждане. Проектът ще бъде обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество и утвърден от Надзорния съвет на Националния осигурителен институт. Проектът на нормативен акт ще се съгласува в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

……..……

…….

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

Регистрите на Националния осигурителен институт.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Калина Петкова, директор на дирекция ТПООУТ

Дата:

5.2.2024 г.

X КП

КАЛИНА ПЕТКОВА
ДИРЕКТОР НА Д ТПООУТ
Signed by: Kalina Petkova Petkova